

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	IV/1519-3/2021
Érkezett:	2021 SZEPT' 30.
Példány:	1
Melléklet:	0 db
Kezelőiroda:	du

Tisztelt Alkotmánybíróság!

1. A t. Alkotmánybíróság előtt IV/1519-2/2021. ügyszámom kezelt, a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv. VI.38.366/2018/6 számú ítélete elleni alkotmányjogi panasz eljárásban 2021. szeptember 6-án kézhez vett felhívásra az alábbi

hiánypótlást

terjesztem elő:

I. Bevezetés

2. Bár ez a hiánypótlás a következőkben jogi-, elsősorban értelemszerűen alkotmányjogi érvelést tartalmaz, mégis szükségesnek tartom egyértelműen megfogalmazni, hogy ebben az ügyben miről is kell döntést hozni. Radnóti Miklós Bori noteszében található versek egy részének keltezésének felidézésével („Lager Heidenau”, „Žagubica fölött a hegyekben”) már Alkotmányjogi panaszbeadványomban („Panaszbeadvány”) is utalni akartam arra, hogy ez az eljárás nem jogtechnikai kérdésekről, hanem arról szól, hanem azokról a magyar (állampolgár) zsidókról és leszármazottiakról szól, akik nem tartoztak a holokauszt során elpusztított 600.000 áldozat közé, hanem „csak” a Magyar Állam korabeli törvényei alapján, a Magyar Állam kormánya intézkedéseinek következtében, a Magyar Állam közigazgatásának közreműködésével, a Magyar Állam „SAS” behívóját kézhezkapva, a Magyar Állam fegyveres katonai őrizete alatt embertelen körülmények és kegyetlenkedések közepette kényszermunkát végeztek a Magyar Állam számára. Arról szól, hogy a Magyar Állam felelősséggel tartozik-e ezeknek a lelkiileg és testileg meggyomorított embereknek és leszármazottaiknak, akiknek nemcsak felmenőik lelki és testi betegségeinek voltak tanúi, hanem el kellett szenvedniük szüleik korai halálát is. Arról szól, hogy alkotmányos-e olyan értelemezést adni az ezeknek az embereknek a második világháború befejezése után 70 évvel – éppen az Alkotmánybíróság mulasztásos alkotmánysértést megállapító határozata következtében – meghozott, részükre kárpótlást nyújtani kívánó törvény olyan cinikus értelmezése, amely objektíve lehetetlenné teszi a törvény által biztosított kárpótlás igénybe vételét. Ebben az ügyben erről van szó, a tét nem csak az alkotmányosság betűje, hanem annak szelleme is.

II. Határozott kérelmem megismétlése

Ahogy Panaszbeadványom 1. oldalán található petitumban is írtam, kérem, hogy a t. Alkotmánybíróság az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény („Abtv”) 27. § (1) bekezdése alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszom alapján állapítsa meg a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv. VI.38.366/2018/6 számú ítélete alaptörvény-ellenességét („Kúria ítélete”), és az Abtv. 43. § rendelkezéseinek megfelelően azt semmisítse meg, mert a Kúria Ítélete sérti a V. fejezetben felsorolt alkotmányos rendelkezésekben biztosított alapjogaimat a VI. fejezetben található indokolásnak megfelelően.

III. Jogalkotási előzmények

3. Sajnos már a „Fasizmus üldözetteit védő jogszabályok (1945-1946)” című 1946-ban, Dr. Ries István akkori igazságügyminiszter előszavával megjelent jogszabálygyűjtemény sem tartalmazott egyetlen, az egykori munkaszolgálatosoknak vagy leszármazottaiknak kárpótlást nyújtó jogszabályt.
4. Ez így is maradt 1992-ig, amikor az életüktől és szabadságuktól politikai okokból jogtalanul megfosztottak kárpótlásáról szóló 1992 évi XXXII. törvény 3. § (1) bekezdés c) pontja alapján elsőízben kaphattak kárpótlást a még élő munkaszolgálatosok maguk és haláluk estén házasársaik, de leszármazóik még ekkor sem.
5. A hadigondozásról szóló 1994. évi XLV. törvény („Hdt.”) 1994. szeptember 1-én hatályba lépés változata ugyan hadigymoltként elvileg kárpótlást nyújtott volna a kényszer-munkaszolgálatot elszenvedők gyermekeinek is, azonban annak szabályait akkor úgy állapították meg, hogy az legfeljebb a gyermek 25-ig életévé betöltéséig illette meg a hadigymoltat, így tekintetbe véve, hogy a közérdekű munkaszolgálat intézményét a honvédelemről szóló 1939. évi II. törvénycikk 230. § (1) bekezdése 21-24 éves férfiak részére írta elő és a munkaszolgálat intézménye 1945ig állt fenn, Hdt. 7. § alapján a volt munkaszolgálatos gyermeke hadigymoltként akkor kaphatott kárpótlást, ha legkésőbb 1970-ben született, amikor a volt munkaszolgálatos legalább 46 éves volt. Bár ez természetesen kivételként előfordulhatott, de alapesetként jogszabályi szintre emelése meglehetősen diszkriminatív volt.
6. Ezt a diszkriminációt érzékelte és állapította meg az Alkotmánybíróság, amikor 2/1998. (II.4) AB határozatban („AB Határozat”) az Alkotmány által tiltott hátrányos megkülönböztetés miatt megállapított mulasztásos alkotmányvétsést állapított meg a volt munkaszolgálatosok gyermekeit is magában foglaló „volt hadigymoltak” és „volt hadigondozott családtagok” kategóriáinak a hadigondozotti ellátásra jogosultak köréből való kizárása miatt.
7. Az AB Határozat kimondta, hogy
„[a]z állam által méltányosságából biztosított kárpótlásával kapcsolatban - annak mind módját, mind mértékét tekintve - érvényesül a hátrányos megkülönböztetésnek az Alkotmányban foglalt tilalma [lásd 21/1990. (X. 4.) AB hat. (ABH 1990, 71, 78.), 16/1991. (IV. 20.) AB hat. (ABH 1991, 58, 62.), 28/1991. (VI. 3.) AB hat. (ABH 1991, 88, 96.), 15/1993. (III. 12.) AB hat. (ABH 1993, 112.), 1/1995. (II. 8.) AB hat. (ABH 1995, 31.)]. Ha az állam úgy dönt, hogy kárpótlást biztosít, akkor az azonos sérelmet szenvedettek között nem tehet hátrányos megkülönböztetést. Ha a jogalkotó ellentételezni kívánta mindazok sérelmét, akiknek hadigondozotti járadékát politikai okból megvonták, nincsen alkotmányos szempontból elfogadható indoka annak, hogy e személyek közül miért hagyta ki a volt hadigymoltakat és a volt hadigondozott családtagokat. A volt hadigymoltak és volt hadigondozott családtagok kárpótlás jellegű összegű térítésre vonatkozó igénye önmagában nem következik az Alkotmányból, de hiánya - a más, juttatásban részesülőkkel összevetve - az Alkotmánynak a 70/A. §-ában szabályozott hátrányos megkülönböztetés tilalmába ütközik, így alkotmányellenes helyzetet hoz létre. Az Alkotmánybíróság ezért határozatában megállapította, hogy a jogalkotónak ezen alkotmányellenes helyzetet orvosolnia kell meghatározott határidőn belül. Az Alkotmánybíróság a mulasztásban megnyilvánuló

alkotmányellenesség orvoslására kitűzött határidőt az 1998. évi országgyűlési választásokra is tekintettel állapította meg.”

8. Ezt, az Alkotmány által tiltott hátrányos megkülönböztetés miatt megállapított mulasztásos alkotmányértést volt hivatva orvosolni – ugyan a orvoslásra kitűzött határidő lejártát 16 évvel

– a Hdt., a hadigondozásról szóló 1994. évi XLV. törvény módosításáról szóló 2015. évi CIV. törvénnyel („Hdtmódtv”). beiktatott 7/A. és 15/A. §§

„Volt hadiárva, volt hadigyámolt és volt hadigondozott családtag

7/A. § (1) Volt hadiárva, akit a szolgálat következtében meghalt szülője - katonai szolgálat esetén a Magyarország területéről katonai szolgálatra bevonult és a katonai szolgálat következtében meghalt szülője - halála miatt hadiárvaként hadigondozásba vettek, vagy aki okirattal bizonyítja, hogy ezen ellátás iránti igénye fennállt, ha a 4. §-ban meghatározott feltételek már nem állnak fenn.

(2) Volt hadigyámolt, akit szülője hadirokkantsága miatt hadigyámoltként hadigondozásba vettek, vagy aki okirattal bizonyítja, hogy ezen ellátások valamelyike iránti igénye fennállt, ha a 4. §-ban meghatározott feltételek már nem állnak fenn.

(3) Volt hadigondozott családtag, akit a szolgálat következtében meghalt unokája, gyermeke vagy testvére halála miatt hadigondozott családtagként hadigondozásba vettek, vagy aki okirattal bizonyítja, hogy ezen ellátások valamelyike iránti igénye fennállt.”

„Volt hadigondozott családtag és volt hadigyámolt járadéka

15/A. § Azon volt hadigondozott családtag és volt hadigyámolt, akit 1949. január 1-jét megelőzően nyilvántartásba vettek, de pénzellátását nagykorúvá válása miatt, vagy politikai okból megszüntették vagy szüneteltették, illetve ilyen ellátás iránti kérelmét politikai okból elutasították, továbbá aki ez irányú kérelmét politikai okból elő sem terjesztette egyéb ellátásától függetlenül havi rendszeres járadék illeti meg, amelynek összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 30%-a.”

IV. Történeti tényállás

9. Bár tudom, hogy a t. Alkotmánybíróság nem ténybíróság és ezért Panaszbeadványomban igyekeztem röviden összefoglalni a történeti tényállást, a jelen Hiánypótlás alkalmat nyújt arra is, hogy kissé részletesebben írjam le bírósági eljárást megelőző eljárást, rámutatva arra, hogy hogyan próbált különféle, egymástól is különböző ürügyeket találni a Magyar Állam közigazgatása, hogy ne kelljen részemre, mint egykori zsidó munkaszolgálatos gyermeke részére kárpótlást fizetni a hatályos jogszabályok ellenére.

10. Édesapám, néhai [REDACTED] (születési neve: [REDACTED] az I. közérdekű munkaszolgálatos zászlóaljban 1940 és 1941 között Hódmezővásárhelyen majd 1942-ben Oroszországba szállítása után, ott végzett kényszermunkát munkaszolgálatosként. 1943. január hónapban Golopusovka térségében orosz hadifogságba került, onnan Marsanszkba szállították, ahol hadifogolyként dolgoztatták. A hadifogságból 1945 végén betegen, tifuszosan, lábán fagyási sérülésekkel szabadult. Az embertelen körülmények között töltött évek során egészségi

állapota megromlott, amely egész későbbi életére kihatott. Édesapám [REDACTED]-én elhunyt.

11. Édesanyámat, [REDACTED] ugyancsak zsidó származása miatt 1944. júniusában deportálták és előbb a terezini, majd bergen-belseni koncentrációs táborokban fogolyként, embertelen körülmények között kényszermunkát végeztetett vele. 1945. augusztusában a fogságból betegen, soványan, súlyos egészségkárosodással érkezett meg. Főként mozgásszervi és idegrendszeri betegségei voltak, melyek [REDACTED] [REDACTED]-én bekövetkezett haláláig végigkísérték.
12. A [REDACTED] („Hivatal”) 2018 május 14-én kérelmet nyújtottam be, amelyben kértem, hogy részemre a Hdt. 7/A. § (2) bekezdés b) pontja alapján volt hadigymoltként a Hdt. 10. § (1) és (4) bekezdése és 15/A d) pontja szerint egyösszegű térítést és járadékot állapítson meg.
13. A Hivatal már az eljárás során kibocsátott hiánypótlási felhívásában is egykorú okiratokat kért a hadirokkantság megállapításáról (annak ellenére, hogy amint azt Hiánypótlásom II. részében bemutattam, munkaszolgálatos hadirokkantságát 1992-ig nem lehetett megállapítani), beleértve a „az egészségkárosodás mértékének vizsgálatáról és megállapításáról a rehabilitációs szakértői szerv által kiállított igazolást” (amelyet a Hdt. 3. § (3) bekezdése írt elő szüleim halála után 13, illetve 14 évvel később), tudván tudva, hogy ilyen okiratok beszerzése lehetetlen annak ellenére, hogy Hdt., különösen annak 7/A és 15/A §§ éppen az ilyen igazságtalanságokat akarták reparálni.
14. A Hivatal CS-02/B01/3499-6/2018. számú határozatával kérelmemet elutasította, mert álláspontja szerint nem igazoltam egyik szülőm hadirokkantságát és így hadigondozásra való jogosultságomat sem, mert nem csatoltam szüleim hadirokkantságát megállapító iratot, sem pedig a Hdt. 3. § (3) bekezdésében a rehabilitációs szakértői szerv által az egészségkárosodás mértékének vizsgálatáról (37, illetve 38 évvel haláluk után!) és megállapításáról kiállított dokumentumot.
15. Fellebbezésemben már hivatkoztam arra, hogy a az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016 évi CL. törvény („Ákr.”) 64. § (1) bekezdésére, amely szerint „az ügyfél a nyilatkozatával pótolhatja a hiányzó bizonyítékot, ha annak beszerzése nem lehetséges” és azt is előadtam, hogy „a jogalkotó célja ezzel a törvénnyel (Hdt.) és nyilatkozási lehetőséggel éppen ennek az igazságtalanságnak a helyrehozatala volt...hiszen a gyógykezelésekről és kórházi ápolásokról semmilyen írásos bizonyítékot beszerezni már nem lehet, miután azokat az eltelt idő folyamán az érvényben lévő ügykezelési szabálytoknak megfelelően az illetékes egészségügyi intézmények megsemmisítették.”
16. Mindezek ellenére CS/B01/6624-2/2018. számú határozatával a [REDACTED] [REDACTED] („Kormányhivatal”) az elsőfokú közigazgatási határozatot, fellebbezésemet elutasítva, helybenhagyta. Határozata indokaként lényegében arra hivatkozott, hogy a Hdt. alapján kizárólag korabeli iratokkal lehet igazolni a jogosultság hadi eredetét, és a Hdt. bizonyítási rendszerére tekintettel nem érvényesülnek az Ákr. 62. § (2) és (4) bekezdéseiben szabályozott, a közigazgatási eljárások szabad bizonyítási rendszerére vonatkozó rendelkezések, így az általam az elsőfokú határozat ellen előterjesztett fellebbezésben hivatkozott, az Ákr. 64. § (1) bekezdésében szabályozott, az Ákr. által „kiemelt

jelentőségűnek” nevezett ügyfél nyilatkozataként tett nyilatkozatom sem használható fel bizonyítási eszközként.

17. A Kormányhivatal határozatával szemben keresetet terjesztettem elő Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnál („Bíróság”), amelyben ismételtén utaltam az Ákr. 64. § (1) bekezdésére, „[Az ügyfél nyilatkozatának kiemelt szerepére]”. Keresetemhez csatoltam Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.III.37.029/2017/4. számú ítéltét, amelyben a Kúria helybenhagyta a elsőfokú ítéletnek az enyémhez hasonló ügyben a Magyar Állam által kényszermunkára kötelezett leszármazottja részére Hdt. alapján járó Járadéchoz való jogosultság megítélését a hadi eredetű rokkantság tanúkkal való igazolása alapján, kimondva

„[7] A Kúriának az ügyben arról kellett döntést hozni, hogy elegendő volt-e a felperes részére járadékhoz való jogosultság megállapítására egy olyan igazolás, mely tanúk vallomásán alapult.

[8] Az ügyben a Kúria a Hdtv. 26. §-ának (4) bekezdését alkalmazta, amely szerint a jogosultság hadi eredetét egykorú szolgálati katonai kórházi iratokkal és hatósági igazolásokkal, ennek hiányában más hitelt érdemlő módon kell igazolni.”

18. Keresetemmel szemben előterjesztett Védiratában a Kormányhivatal a keresetemben előadottakkal, különösen az irányadó Kúria ítélettel nem foglalkozott, ezzel szemben ürügyet keresett, hogy a Magyar Államnak ne kelljen zsidó származásuk miatt a Magyar Állam által kényszermunkára hurcolt szüleim miatt kárpótlást fizetni, és előadta, hogy sem a Hódmezővásárhelyi Izraelita Hitközségnek, illetve a Nácizmus Üldözötteinek Országos Egyesületének, sem magánszemélyeknek az általam bizonyítékként már a közigazgatási eljárás alatt becsatolt nyilatkozatai nem minősülhetnek az Ákr. 64. § (1) bekezdése szerinti ügyfél nyilatkozatának, „mivel őket nem illeti meg az ügyfél jogállása a közigazgatási hatósági eljárásban”. Ez a kijelentés eléggé cinikusnak tűnik, hiszen ezek a nyilatkozatok az én, mint ügyfél által tett nyilatkozatot támasztják alá.

19. A Bíróság 15.K.27.512/2018/9. számú ítéletében a keresetem alapján a Kormányhivatal határozatát megváltoztatva, eredeti kérelmemnek helyt adva, részemre volt hadigymoltként rendszeres havi járadékot és egyösszegű térítést állapított meg. A Bíróság indokolásában rámutatott arra, hogy „[a] második világháborúban elszenvedett veszteségek miatt a Hdt. hatálybalépését megelőző politikai viszonyok között nem volt reális lehetőség a hadigondozásba vételre. Ebből következően a Hdt. 7/A. § (2) bekezdés b) pontjának és 15/ A. §-ának a józanésszel és a közjóval összhangban álló értelmezése alapján a felperes nyilatkozata alkalmas szülei hadirokkanttá válásának, hadieredetű fogatkozásának bizonyítására, pótolja az okirati bizonyítékot” tehát a Hdt. az Ákr. 64. § (1) bekezdésében szabályozott ügyfélnyilatkozat alkalmazását nem zárja ki.

20. A Kormányhivatal nem vette tudomásul, hogy Bíróság ítélete alapján a zsidó származású kényszermunkások leszármazottaitól nem kell megkövetelni a nyilvánvalóan lehetetlen feltételként támasztott egykorú okiratokat és így ők is kaphatnak a Magyar Államtól kárpótlást, és felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő

21. A Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.VI.38.366/2018/6 számú ítéletével a Kormányhivatal felülvizsgálati kérelme alapján Bíróság ítéletet hatályon kívül helyezte és keresetemet elutasította. Tekintettel arra, hogy a felülvizsgálati eljárásban a [REDACTED] [REDACTED]

Kormányhivatal alperes lényegében már nem vitatta, hogy általánosságban a Hdt. esetében is érvényesül az Ákr. szabad bizonyítási rendszere, így az Ákr. 64. § (1) bekezdésében szabályozott ügyfélnyilatkozat is felhasználható bizonyítási eszközként, így a felülvizsgálati eljárásban a Kúria a Kormányhivatalnak azt az ürügyét használta, fel, hogy a hadirokkant fogyatkozásának hadi eredete ugyan megtörténhet egykorú okiratok nélkül, azonban a fogyatkozás mértékének megállapítására csak a hadirokkant (esetemben a már 17, illetve 18 éve halott szüleim) személyes vizsgálata alapján a rehabilitációs szakértő szerv által kiadott szakvélemény alapján történhet. A Kúria értelmezésében a Hdt. 3. § olyan kötött bizonyítást ír elő, hogy ha az eljárásban nem kerül becsatolásra az egészségkárosodás mértékét a hadirokkant vizsgálata alapján megállapító rehabilitációs szakértő szerv szakvéleménye (akkor is, ha ennek beszerzése lehetetlen, mert az adott hadirokkant vizsgálatát előíró jogszabály annak halála után 15 évvel jelent meg), annak hiányában engem volt hadigyámolként semmiféle hadigondozás nem illet meg.

22. Panaszbeadványom 1.e) pontjában hivatkozott és a Panaszbeadványom 2.b) pontjában és Hiánypótlásom következő VI. fejezetében bizonyított alapjogsérelem a Kúria ítéletét, mint bírói döntést alapvetően befolyásolta, mert a Kúria Ítélete indokolásának [33]-[36] pontjai kizárólag a Hdt. 3. § (3) bekezdésének értelmezésével foglalkoznak és megállapítják, hogy a Bíróság a Hdt. 3. § (3) bekezdését megsértve hozta meg ítéletét, és azt ezen okból kellett hatályon kívül helyezni és keresetemet elutasítani. Ennek a jogszabályhelynek az értelmezése nem csak a bírói döntést befolyásolta érdemben, de alkotmányjogi jelentőségű kérdés is, mert az Országgyűlés a Hdt. 7/A. § (2) bekezdése és 15/A. § beiktatásával és ebben az hadigondozottakat megillető ellátásnak a volt hadigyámoltakra való kiterjesztésével éppen az Alkotmánybíróságnak az AB Határozatban megállapított, a volt hadigyámoltaknak a hadigondozotti ellátásra jogosultak köréből való kihagyása, mint az Alkotmány által tiltott hátrányos megkülönböztetés miatt megállapított mulasztásos alkotmányvétséget orvosolta. Amennyiben a volt hadigyámoltak a Hdt. 3. § alkotmányvétséget bírói alkalmazása miatt, a mulasztásos alkotmányvétség megállapítása és a Hdt. hivatkozott rendelkezéseinek beiktatása ellenére, nem juthatnak hadigondozáshoz olyan, a volt hadigyámolti minőséghez inherensen hozzátartozó objektív ok, vagyis a volt hadigyámolt hadirokkant felmenőjének a jogszabály hatályba lépése előtt bekövetkezett halála miatt, sem az Alkotmánybíróság mulasztásos alkotmányvétséget megállapító határozata, sem a Hdt. ezen határozatot végrehajtó módosítása nem érte volna el a célját, tehát az alkotmányvétséget állapot fennmaradt volna.

V. A megsértett alkotmányos rendelkezések

23. XV. cikk (1) bekezdés

„A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.”

24. XV. cikk (2) bekezdés

„Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.” („diszkrimináció tilalma”)

25. XXIV. cikk (1) bekezdés

„Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.” („tisztességes hatósági eljáráshoz való jog követelménye”)

26. XXVIII. cikk (1) bekezdés

„Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.” („tisztességes bírósági eljáráshoz való jog követelménye”)

27. 28. cikk

„A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambulát, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.” („a józan ész és a közjónak megfelelő cél szerinti értelmezés követelménye”)

VI. A megsértett alkotmányos rendelkezések által keletkezett alapjogi sérelem indokolása

28. Panaszbeadványom 2.b) pontban előterjesztett indokolása elsődlegesen arra mutatott rá, hogy Kúria Ítélete megsérti a XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított, a tisztességes bírósági eljáráshoz fűződő alkotmányos alapjogomat (a bírósági eljárást megelőző közigazgatási eljárás pedig megsértette a XXVII. cikk (1) bekezdésében biztosított, a tisztességes hatósági eljáráshoz fűződő alkotmányos alapjogomat), kiegészítve azt a 28. cikkben előírt, a józan ész és a közjónak megfelelő cél szerinti értelmezés alkotmányos követelményének megsértésével, másodlagosan pedig sérti a XV. cikk (1) és (2) bekezdéseiben biztosított, a diszkrimináció tilalmához fűződő alkotmányos alapjogomat.

29. A XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított, a tisztességes bírósági eljáráshoz fűződő alkotmányos alapjogomat az sérti, ahogyan a Kúria Ítélete a Hdt. rendelkezéseit értelmezte, mert az teljes mértékben ellentétben áll azzal, amiért az AB Határozat a diszkrimináció tilalmán alapuló mulasztásos alkotmánysértést állapított meg a velem egy csoportba tartozó, hadigondozotti státust nem kapó személyekkel szemben és ahogyan ezt a Hdtmódtv. éppen az ilyen személyek volt hadigymoltttá minősítésével orvosolta és nyilvánvaló, hogy az Alkotmány által tiltott diszkrimináció tilalmán alapuló mulasztásos alkotmánysértés de facto fenntartása annak de iure megszüntetése után eo ipso alkotmányos alapjogot sértő olyan alkotmányjogi jelentőségű kérdés, amely túlmutat a Kúria Ítélete tényleges tartalmán.

30. A bírósági jogértelmezés a bírósági eljárás inherens része ugyanúgy hozzátartozik a bírósági eljáráshoz, mint a az eljárási szabályok, és ugyanúgy vonatkoznak rá alkotmányos követelmények, a XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított, a tisztességes bírósági eljáráshoz fűződő alkotmányos alapjog biztosítása és a 28. cikkben előírt, a józan ész és a közjónak megfelelő cél szerinti értelmezés alkotmányos követelménye, mint az eljárási szabályokra.

31. Az Alkotmánybíróság már a 6/1998. (III. 11.) AB elvi jelentőségű határozatban kimondta, „[a] „tisztességes eljárás” (fair trial) követelménye nem egyszerűen egy a bíróságnak és az

eljárásnak itt megkövetelt tulajdonságai közül (ti. mint „igazságos tárgyalás”), hanem...a fair trial olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet csupán megítélni. Ezért egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása dacára lehet az eljárás „méltánytalan” vagy „igazságtalan”, avagy „nem tisztességes”. ” Ugyanezt az álláspontot foglalta el a 6/1998. (III. 11.) AB határozat is. Az Alkotmánybíróság ezen határozatai erre a kérdésre vonatkozó megállapításai egyébként 36/2013. (XII. 5.) AB határozat [24] pontja alapján ma is irányadóak.

32. Ebben a széles értelemben vett tisztességes eljárás követelményének érvényesülését kell számonkérni a Kúria Ítéletén is. A Kúria Ítéletének [33] pontja szerint a Hdt. 3. § (3) bekezdését úgy kell értelmezni, amelyben a „[r]ehabilitációs szakértői szerv vizsgálatának [kiemelés tölem] és megállapításának hiányában a bizonyíték ügyfél általi pótlása fel sem merülhet”. A Kúria ezen jogértelmezésének tartalmát egyértelművé teszi a lényegében azonos tényállás (volt hadigyámolt részére az elsőfokú bíróság által hadigondozást elrendelő ítélet bizonyítatlanság miatt való hatályon kívül helyezése), a Kúria azonos tanácsa által hozott Kfv. 37.788/2018/7. számú ítélet [31] pontja, amely szerint „[a]z édesapa vizsgálatának hiányában a hadirokkanti státusza alappal utólagosan nem állapítható meg, ebből következően a felperes sem lehet volt hadigyámolt”. Ez egyértelműen azt jelenti, hogy a Kúriának Ítéletében is megfogalmazott jogértelmezése szerint a Hdt. 7/A. § (2) bekezdés b) pontja és 15/A. § szerint volt hadigyámolti minőség megállapításához a megállapítás időpontjában annak a felmenőnek, akinek hadirokkantsága alapján a hadigondozást kérik, életben kell lennie, ellenkező esetben ugyanis a rehabilitációs szakértői szerv Hdt. 3. § (3) bekezdése szerint nem tudja megvizsgálni.
33. Ez a jogértelmezés már csak azért is nehezen magyarázható, mert a rehabilitációs szakértő szerv szerepét jelenleg a Kormányhivatalok látják el, ebben a szerepben jogelődjük a Hdt. hatályba lépésekor az Országos Egészségbiztosítási Pénztár Országos Orvosszakértői Intézete és annak elsőfokú bizottságai voltak, és az ő jogelődjüket, a Budapesti Orvosszakértő Intézetet pedig csak 1964-ben alapították, így Kúria Ítéletének jogértelmezése szerint 1964 előtt meghaltak leszármazottai ezen ténynél fogva egyáltalán nem kaphattak semmilyen hadigondozotti ellátást.
34. Ezt az értelemezést alkotmányjogi szempontból azért kell megvizsgálni, hogy ez az értelmezés engedi-e érvényesülni az AB Határozat által megállapított az Alkotmány által tiltott hátrányos megkülönböztetés miatt megállapított mulasztásos alkotmánysértést orvosolni kívánó, a Hdtmódtv. által Hdt. rendelkezései között beiktatott 3/A. és 15/A §§ rendelkezéseit, beleértve 15/A.§ azon rendelkezését, amely szerint [a]zon...volt hadigyámolt...aki ez irányú kérelmét politikai okból elő sem terjesztette egyéb ellátásától függetlenül havi rendszeres járadék illeti meg”.
35. A Hdt. 7/A. § (2) bekezdés b) pontja és 15/A. § szerint volt a hadigyámolt az a személy, aki bizonyítja, hogy szülője a volt hadigyámolt 18 éves kora vagy nappali tagozaton történő felsőoktatásban való részvétele esetén maximum 25 éves kora előtt, 1949. január 1-je előtti veszteség alapján hadirokkantnak minősül, de a Hdt. 15/A.§ a) – d) pontja alapján nem részesül hadigondozásban.
36. A Hdt. 1. § (1) bekezdés a) pontja és 2.§ (1) bekezdés a) pont 1. fordulata alapján hadirokkant az aki az első vagy második világháborúban teljesített katonai szolgálatot beleértve a

- közérdekű munkaszolgálatot, beleértve a kényszerű munkaszolgálatot, is. A közérdekű munkaszolgálatot megalapozó a honvédelemről szóló 1939. évi II. törvénycikk 230. § (1) bekezdése szerint közérdekű munkaszolgálatra volt kötelezhető minden 21-24 éves férfi.
37. A KSH adatai alapján, amikor jogalkotó a Hdtmódtv. 3. és 6. §§-val beiktatta a Hdt. rendelkezései közé a volt hadigymoltakra vonatkozó 3/A és 15/A §§ rendelkezéseit, Magyarországon a férfiak átlagos élettartama 72,3 év volt. Figyelembe véve, hogy ilyen munkaszolgálatot a második világháborúban legkésőbb 1945-ben lehetett elszervedni, a Hdt. alapján a volt hadigymolti jogot megalapozó hadirokkant még élő szülőnek 91 évesnek kellene lennie.
38. Az életkorra vonatkozó fenti számítás alapján az a Kúria Ítéletébe foglalt és alkalmazott jogértelmezés szerint, volt hadigymolti jogosultságot csak akkor lehet megállapítani, ha a hadirokkant szülő a Hdt. 3.§ (3) bekezdése alapján a rehabilitációs szakértői szerv fizikailag meg tudja vizsgálni, és azt feltételezi, hogy az Országgyűlés csak olyan zsidó származású volt hadigymoltaknak akart hadigondozást biztosítani, akiknek szülője legalább 91 évet vagyis az 2015-ben várható élettartamnál 18,7 évvel többet élt olyan körülmények között, hogy 1945 előtt jelentős fizikai és lelki sérüléseket szenvedett el.
39. Azt, hogy ilyen jogértelmezéssel élő eljárást nem lehet XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított, a tisztességes bírósági eljáráshoz fűződő alkotmányos alapjogot biztosítónak tekinteni, alátámasztja, hogy a Kúria jogértelmezése megsérti 28. cikkbe foglalt, a bíróságok részére a jogértelmezésre nézve adott útmutatást, mint „segéd szabályt” is, hiszen az a jogértelmezés, hogy a Hdtmódtv. által beiktatott rendelkezésekkel a jogalkotó csak legalább 91 évet megélt szülő gyermeke számára akart volna hadigondozást nyújtani a józan ésszel és a közjával kirívóan ellentétes és tagadja, hogy a Hdtmódtv. az Alkotmánybíróság által megállapított mulasztásos alkotmány sértést orvosoló rendelkezései erkölcsös célt szolgálnának..
40. Összefoglalva, alkotmány sértően tisztességtelen az a közigazgatási vagy bírósági eljárás, amely olyan jogértelmezést alkalmaz, amely ellehetetleníti a volt hadigymoltak igény érvényesítését, semmibe véve az Országgyűlés, mint jogalkotó által, az Alkotmánybíróság által megállapított mulasztásos alkotmány sértést orvosolva Hdt. 2015-ben történt módosítását, vagyis a volt hadigymoltak hadigondozásba vételét, mint jogalkotási célt azzal, hogy olyan feltételt támaszt, amely az emberi élet végessége miatt objektíve teljesíthetetlen. A 2015. évi CIV. törvény 3. és 6. §§ által beiktatott Hdt. 7/A. § (2) bekezdésének és 15/A. §-nak pedig éppen az volt a célja, hogy a politikai okból a hadigondozottak köréből korábban kizártakat hadigondozásra jogosultakká tegye és nem az ellenkezője, vagyis, hogy ahhoz a bíróság jogalkalmazása során gyakorlatilag teljesíthetetlen feltételt szabjon. Mind a közigazgatási határozatokban, mind a Kúria Ítéletében megjelenő azon feltétel, hogy csak akkor válhattam volna volt hadigymolttá, ha szüleim még életben vannak és őket a rehabilitációs szakértői szerv megvizsgálhatja, mind a XXIV cikk (1) bekezdése, mind a XXVIII. cikk (1) bekezdése értelmében nyilvánvalóan tisztességtelen eljárást jelent.
41. A tisztességtelen eljárás alkotmányos tilalmán túlmenően, a Kúria Ítéletének jogértelmezése a XV. cikk (2) bekezdésébe foglalt diszkrimináció tilalmát is sérti. Az Országgyűlés, mint jogalkotó, éppen az AB Határozatban az Alkotmány által tiltott hátrányos megkülönböztetés

miatt megállapított mulasztásos alkotmányértéktartó orvosolva a Hdtmódtv. elfogadásával nem kívánt különbséget tenni a volt hadigymoltak között annak alapján, hogy hadirokkant szülőjük a törvény hatályba lépésekor, vagyis 2015. július 4-én még életben volt-e avagy sem.

42. A 2015. évi CIV. törvénynek sem Hdt. 7/A. § (2) bekezdését beiktató 3. §-nak, sem a Hdt. 15/A. §-t beiktató 6. §-nak indokolása nem tartalmaz semmilyen utalás arra, hogy az Országgyűlés mint jogalkotó a volt hadigymoltak csoportját ketté kívánta volna osztani olyanokra, akiknek szülője még életben van és olyanokra, akiknek nem, sőt az indokolás éppen azt támasztja alá, hogy az Hdt. 7/A. § (2) bekezdésében és 15/A. §-ban felsorolt valamennyi, a volt hadigymolt feltételeinek megfelelő, személyre kiterjed. Az Országgyűlés, mint jogalkotó akaratának megfelelően a volt hadigymoltak homogén csoportot képeznek, akiknek csoportképző tényezője kizárólag az, hogy a Hdt. 7/A. § (2) bekezdésében és 15/A. §-ban felsorolt feltételeknek megfelelnek. Ennek megfelelően a Kúria azon jogértelmezése, amely ezt a homogén csoportot megbontja még élő szülővel rendelkező volt hadigymoltakra és olyanokra, akiknek szülője már halott, az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdéseiben szabályozott diszkrimináció tilalmába ütközik.

VII. Obiter dicta

43. Bár önmagában nem szolgálhat a Kúria Ítélete megsemmisítésének indokoként – véleményem szerint - az alábbi tények fényében mégsem lehet eltekinteni attól, hogy az Alkotmánybíróság a B) cikk (1) bekezdésébe foglalt jogállam öre. Vajon mennyire lehet a jogállaminak tekinteni, hogy miközben tölem a Kúria ítélete megtagadta a szüleim után a Magyar Állam által okozott sérelemért járó kárpótlást, testvéreim ugyanezt megkapták és kapják. András testvérem ügyében a Bíróság ugyanúgy, mint az én ügyben megváltoztatta a Kormányhivatal elutasító döntését, azonban a Kormányhivatal felülvizsgálati kérelmét a Kúria egy másik tanácsa már be sem fogadta. Etelka testvérem ügyében pedig a [REDACTED] megállapította a kárpótlást.

44. Ezen kívül birtokomban vannak olyan határozatok is, pl. Budapest Főváros Kormányhivatala által hozottak, amelyben szintén a rehabilitációs szakértő szerv vizsgálata és megállapítása nélkül állapítottak meg korábbi volt munkaszolgálatos gyermekének kárpótlást az enyémhez hasonló ügyben. Ugyancsak ismert a Kúria egy másik tanácsa által hozott Kfv.III.37.028/2017/4 számú ítélete, amely hatályában fenntartotta a közigazgatási és munkaügyi bíróság, az én ügyemben a Bíróság által hozott ítélettel megegyező indokolású, ítéletet. A Kúria Ítélete említi, hogy eltér ettől a Kúria másik tanácsa által korábban hozott ítélettől, azonban ennek indokolását nem adja, sőt, az ügyben jogegységi eljárás sem indult. Mindezek fényében, jogállaminak, alkotmányosnak tekinthető-e mindaz, ami a Hdt. értelmezése okán a zsidó munkaszolgálatosok leszármazottai kárpótlása tekintetében a közigazgatási és bírósági eljárások során történt?

Hódmezővásárhely, 2021. szeptember 24.

Tisztelettel: [REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]